

Mijn Brabant

Rij maar door het centrum, zei Lynn nog, dan snijden we een stuk af. Renee keek haar vriendin verwijtend aan.

- Het is dinsdag en het verkeer staat vast? zei Lynn verbaasd. Op dinsdag staat hier nooit een file.
- Ik had de route over de ringbaan willen nemen, zei Renee, maar het is jouw stad.
- Misschien zijn ze met de weg bezig.
- Misschien heb jij als typische fietser nooit op files gelet.

Lynn keek naar het stoplicht iets verderop.

- Of de lichten werken niet goed.
- Het is gewoon druk, zei Renee.
- En we hebben nog wel een nieuw verkeersplan!
- Bedoel je het plan van die dikke muts uit Rotterdam?
- Volgens mij wel.
- Dan ben ik niet verbaasd, zuchtte Renee.

Er kwam even beweging in de rij auto's, maar dertig meter verder stonden ze weer stil.

- Ik begrijp niet, zei Renee, waarom jullie steeds weer op een stel kruideniers stemmen. Alsof er meer verkocht gaat worden, als je zoveel mogelijk verkeer door het centrum jaagt.
- Dat is hier altijd al zo geweest. Fabrikanten en kooplui besturen de stad. Traditie, noemen ze dat.
- Je meent het, zei Renee, die een meewarige blik aan een paar dichtgetimmerde krotten besteedde.
- Die hebben ze expres laten verkrotten, zei Lynn.
- Weet ik. Dan mogen ze het zaakje slopen.
- Toevallig heeft een projectontwikkelaar een knap plan ontwikkeld voor dat plekje.
- Ik ben verbaasd. Wat een toeval.
- Je doet er niets aan, zei Lynn. Een paar jaren geleden stond een pracht van een oud herenhuis in de weg. Slopen mocht niet, maar het maakte geen enkel verschil. Op een dag ging er per ongeluk een bulldozer overheen.
- Hebben ze het nog onderzocht?
- Tuurlijk, maar het bleek een misverstand. En een misverstand is menselijk, daar heeft de plaatselijke politiek alle begrip voor.
- Het blijft jammer, zei Renee. Zo, weer een metertje of tien verder. We komen er wel.
- Och, het is in ieder geval veiliger dan de lokale traditie.
- En dat is?

- Brand. Als een gebouw in de weg staat, gaat het 's nachts in vlammen op.

- Zijn de bestuurders hier naïef, of zijn ze corrupt?
- Allebei. Van conservatieve huize zijn ze meestal corrupt. We hebben een wethouder gehad, die eigenaar was van een bouwbedrijf. In de tien jaar dat hij over volkshuisvesting ging, is er veel gesloopt en veel gebouwd, maar de woningnood nam alleen maar toe. Als je soms nog een leeg kantoorpand zoekt...

Renee perste haar lippen op elkaar.

- Iemand zou iets moeten ondernemen, tegen die lui.
- Hier? zei Lynn geamuseerd. Dit is hartje Brabant, beste vriendin. Al zijn de burgers nog zo boos, als je ze even apart neemt en een biertje met ze drinkt, dan vinden ze het eigenlijk wel prima zo. Stiekem hebben ze zelfs een beetje bewondering voor die schurken.
- Maar het resultaat is wel, dat we nu vaststaan in een file.
- Ik vind het niet zo erg. We hebben de tijd en het restaurant loopt niet weg. Schiet me opeens iets te binnen, grinnikte Lynn.
- Wat dan? vroeg Renee nieuwsgierig.
- Een jaar of twee geleden werd een kerk verbouwd. De gemeente wilde het laten slopen, maar de buurt maakte een hoop kabaal. Ik geloof dat er nog een rechter aan te pas is gekomen. Hoe dan ook, de gemeente moest buigen voor de wil van de bevolking en de kerk werd gerenoveerd.

- Prima, toch?
- Ja, maar op een nacht was het weer zo ver. Het dak stond in de fik. Het is een beest van een gebouw, een en al baksteen, maar het dak was van hout en het toeval wilde, dat vlak onder het dak kortsluiting ontstond.
- Ze zijn hier blijkbaar dol op toeval.
- Maar nu komt de grap. Een inspecteur van de gemeente kwam de volgende dag langs om de zaak te bekijken en hij had zijn oordeel zo klaar. De kerk moest alsnog gesloopt worden.
- Renee knikte en zei:
- Zoals te verwachten viel.
- Dus niet. De aannemer die de renovatie zou gaan uitvoeren, was niet van plan om op zijn handen te gaan zitten. Hij ging even met de verantwoordelijke wethouder praten. Wat er besproken is, dat weet niemand, maar binnen een week werd de renovatie hervat. Chantage, vermoed ik. Ongetwijfeld wist die aannemer teveel over de wethouder en zijn bouwvriendjes.
- En het dak dan?
- Dat was de grap. Het enige deel van het gebouw dat wilde branden, was het dak. Maar dat moest toch al vervangen worden.
- Wat een sukkels.
- Wat konden ze anders doen? De kerk is te groot om er een bulldozer overheen te sturen en explosieven vallen nogal op. Bleef over, het dak in de fik steken.
- En jij wilt hier niet weg, zei Renee meewarig. Ze liet de auto optrekken, maar vlak voor het stoplicht stonden ze weer vast. Het licht stond op groen.
- Natuurlijk wil ik hier niet weg. Waarom zou ik? Het is overal hetzelfde.
- Eigenlijk wel triest, zei Renee. Ik dacht dat we in een beschaafd land leefden, een land met eerlijke bestuurders en zakenlui die maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Italië, vertelde mijn moeder vroeger, daar is het erg. Een en al corruptie.
- Het is hier niet anders. We zijn er alleen maar beter in geslaagd om te doen alsof.
- Precies, zei Lynn. Daarom zeg ik altijd, beschouw de overheid als je vijand, maar zorg goed voor je naasten, je familie, vrienden en ook de burens.
- Je bedoelt, je clan?
- Ook goed, mijn clan. Dat is heel menselijk, hoor.
- Moderne tijden, zei Renee smalend.
- Ik las laatst een artikel waarin gesteld werd dat de multiculturele samenleving ons, de oorspronkelijke bewoners, niets heeft opgeleverd. Maar dat is niet waar.
- Hoe bedoel je?
- Nou... We zijn op een idee gebracht. De niet-Westerse culturen, waarin het normaal is om de leden van je stam, of je clan, te bevoordelen, die hebben een positieve invloed op ons gehad.
- Vind je dat positief?
- Op den duur wel. We blijven niet zo welvarend. Er komt een moment waarop we zullen moeten kiezen. Spannen we ons in voor elke nooddrufelige ziel in binnen- of buitenland, of behartigen we uitsluitend de belangen van onze clan?
- Het heeft ook wel iets romantisch, zei Renee.
- Net als in die film, die we laatst zagen.
- O ja, over de Schotten.
- Ook zoiets, zei Lynn. We kijken met z'n allen bewonderend naar een samenleving waarin de clan van groot belang is, maar tegelijkertijd voelen we ons verplicht om de problemen van mensen uit vreemde streken tot de onze te maken.
- Ik weet het, zuchtte Renee. Ik zag gisteren een documentaire over Zeeuwen die zich druk maken over een stukje grond, dat blijkbaar weer onder water gezet gaat worden.
- Interessant, zei Lynn droog.
- Ik keek wel, maar het interesseerde me gewoonweg niet.
- Omdat ze niet tot je clan behoren. Daarom komen de bouwers hier met hun praktijken weg en kunnen lokale politici hun gang gaan. De eigenaar van een groot plaatselijk bouwbedrijf is in de verte

familie van me. En ik ken een wethouder nog van school, terwijl dit toch een grote stad is.

- Is er veel ergernis in de stad?

- Ja en nee. Ja, men ergert zich. Nee, niet echt. Zoals ik al zei, als men eenmaal zit en een biertje kan drinken, dan zal het de meeste Brabanders worst wezen, wat er gebeurt. Als ze maar plezier kunnen maken.

- En ze maar een dak boven hun hoofd hebben.

- Zo is dat, zei Lynn. Een dak boven je hoofd, genoeg te eten en te drinken en de Brabander is een contente mens.

- Godverdomme, sodemieter op voor m'n wagen, stomme trut! Zag je dat? Die muts stapte ineens voor mijn wielen.

- De file kwam plotseling in beweging. Ik denk dat ze er door verrast werd.

- Jezus... Wat een klote stad.

- Er is niks mis met deze stad. Je kunt wel horen dat je pas sinds twee generaties een Brabantse bent.

- Krijgen we die weer, zuchtte Renee.

- Het maakt wel verschil, hoor. Al in de middeleeuwen liepen mijn voorouders hier rond, terwijl jij toch zeker voor zo'n twintig procent Frans bent.

- Tien procent.

- Whatever. Je bent en blijft een Franse bitch.

- Jij bent een nazaat van stropers, smokkelaars en messentrekkers.

- En daar ben ik trots op. Maar de file wordt al minder en aan den einder zie ik asfalt gloren. Gas geven, graag.

- Hebben ze er wel een terras, in dat restaurant van je?

- Een terras? vroeg Lynn. Omdat het lekker weer is?

- Ook, maar het lijkt me een fraai gezicht om met een goed glas wijn in de hand uit te kijken over de stad en overal branden te zien ontstaan.

- Ja, zei Lynn lacherig, die goeie ouwe Nero-truc.

- Al was het natuurlijk wel een gemene man.

- Hij was een Romein. Verkeerde clan. Boeit niet.

- Ook niet als jouw clan er last van heeft?

- Dan begrijp je meteen waarom ik hier niet weg wil. Dit is mijn clan, hier ben ik veilig. Al zou ik mijn hele familie kwijtraken en zou jij onder een auto komen, er is altijd nog wel een plek waar ze mij kennen, of mijn ouders gekend hebben.

- Ik begrijp het. Overigens, volgens mij is dat de reden van het ontstaan van ghetto's. Als je gewend bent aan de bescherming van een clan, ga je niet tussen mensen zitten die tot een andere clan horen.

- Segregatie is dan ook een natuurlijke staat. Integratie is onnatuurlijk. Wat je wel kunt proberen is mensen het gevoel geven dat ze tot een grotere clan behoren, of dat hun eigen clan niet meer van belang is.

- Zou dat lukken, denk je? Wel sodeju! Hoeveel van die kamikaze vrouwen lopen er eigenlijk in jouw stad rond? Weer zo'n achterlijke muts die voor mijn wielen springt.

- Ehhh... je reed door het rood.

- O.

- Ja, zei Lynn. Daarom wijst ze naar haar voorhoofd.

- Nog een geluk dat ik stapvoets reed.

- Niets zeggen, even wachten, en dan zachtjes gas geven.

- We kunnen al verder.

- Geen kabaal maken.

- Moet ik er ook nog onschuldig bij fluiten?

Lynn keek de vrouw, die inmiddels doorliep, een tijdje na.

- Waar, vroeg Renee, hadden we het ook alweer over?

- Over een restaurant dat hopelijk een terras heeft.

- O ja, en over een brandende stad.

- Dan moet je over een maand terugkomen. Het is bouwvakvakantie.

- Ja? zei Renee verwonderd. Maar waarom zei je dan, dat ze misschien met de weg bezig zijn?
 - Dat zijn wegwerkers.
 - Wegwerkers vallen ook onder de bouwvak, denk ik.
 - Misschien, ik weet het eigenlijk niet, zei Lynn.
 - Gelukkig valt het personeel in de horeca niet onder de bouwvak.
 - Dat zijn meestal studenten. Die hebben nu alle tijd van de wereld. Kunnen ons vlot een biertje brengen en een groot bord met eten.
 - En geflambeerd ijs, zei Renee verlekkerd.
 - Je zou in de stad moeten komen wonen.
 - Ik ben geen pyromaan.
 - Jammer, het is een leuke bijverdienste, heb ik gehoord.
 - Soms, Lynn, denk ik dat je meer weet dan je mij vertelt.
 - Mogelijk.
 - Terwijl ik toch tot je clan behoort.
 - Een beetje. Je bent meer Frans.
 - Stik.
 - Een Franse bitch, glimlachte Lynn.
 - Smokkelteef!
 - Uienverkoopster.
 - Brabants bonte muts!
 - Heb je eigenlijk genoeg geld bij?
 - Contant geld? vroeg Renee. Waarom?
 - Omdat we misschien niet kunnen pinnen in het restaurant.
 - Hoezo, niet pinnen? Je kunt tegenwoordig overal pinnen!
 - Bijna overal. Soms hebben ze liever dat je contant betaalt.
 - Het zal wel weer een lokaal gebruik zijn, zuchtte Renee.
 - Dat is het zeker. Hoe moeten ze anders aan zwart geld komen?
 - God, wat een stad...
 - Mijn Brabant, mijn stad, mijn clan, zei Lynn tevreden.
 - Het is ook jouw lage moraal.
 - Heet dat niet ethiek?
 - Weet ik veel. Ik dacht altijd dat Brabanders een braaf en gemoedelijk volkje waren, maar nu heb ik toch het gevoel dat de Camorra hier de dienst uitmaakt.
 - Het scheelde niet veel, of je had contact mogen leggen.
 - Het scheelde niet veel? Wat bedoel je?
 - Je reed bijna een vrouw uit een gevaarlijke familie over haar tenen.
 - Welke vrouw?
 - Die naar haar voorhoofd wees. Die heeft een stel broers, die slopen je auto binnen tien minuten. Met hun blote handen.
 - O, zei Renee beduusd.
 - Daarom zei ik, niets zeggen. Ik was even bang dat je haar iets lelijks naar het geblondeerde hoofd zou slingeren. Ze is goed in staat om je uit de auto te trekken.
- Renee schudde verbijsterd nee.
- Het gemoedelijke Brabant... Brandende gebouwen, sloten met zwart geld, agressieve inboorlingen...
 - Na twee generaties zou je er toch aan gewend moeten zijn, beste vriendin.
 - Ik woon in een dorp.
 - Dat officieel bij de stad hoort. Opgeslokt, noemen ze dat.
 - Toch, het zijn nog beste brave mensen.
 - Tuurlijk, zei Lynn, gewoon blijven dromen.
 - Eerlijke mensen, met een hart van goud.
 - Die naar eerlijke mest ruiken.
 - Dat hoort erbij, zei Renee. Daarvoor is het een dorp. Het is de odeur locale.

- Ik ben blij te horen, dat je het er naar je zin hebt.
 - Dank je, ik woon er dan ook met veel plezier.
 - Net als al die andere stadsbewoners.
 - Pardon?
 - Volgens het laatste demografische onderzoek is bijna zestig procent van de bewoners een voormalige stadsbewoner. Het dorp is een toevluchtsoord geworden voor burgers die de stad uit willen.
 - Dat is ook prima, zei Renee. Dan zijn het in ieder geval burgers die niet tegen de stad kunnen.
 - Of die het te heet onder de voeten werd.
 - Het zal wel.
 - Eigenaren van bouwbedrijven, die een fraai landhuis in een weitje plempen.
 - In een weitje mag je niet bouwen, ook jouw maffia niet.
 - Och, zei Lynn laconiek, dan op een plek waar nog een oud boerderijtje staat.
 - Oude boerderijtjes worden beschermd, die mag je niet slopen. Nu jij weer.
 - Maar als het boerderijtje per ongeluk afbrandt...
- Renee keek om zich heen. Ze nam de eerste afslag naar links. Nu ze het centrum verlieten, hadden ze geen last meer van de file.
- Ook in pittoreske dorpjes branden boerderijtjes tot de grond toe af, vervolgde Lynn, zeker als een bouwbedrijf uit de stad...
 - Goed, jij je zin. Een tijd geleden is inderdaad een oude boerderij afgebrand. En nu zijn ze er een kast van een huis aan het neerzetten. Tevreden?!
- Lynn knikte en zei zacht:
- Mijn Brabant, mijn stad, mijn clan...
 - Barbaren, zei Renee beslist. Het zijn hier allemaal barbaren!